MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Aika monen kohdalla sodat ja köyhyyden kokeneet ihmiset olisivat valmiita toteamaan, että eihän teillä laps'kullat ole mitään oikeita ongelmia. **MARIKA LEHTO LÄNSI-SAVOSSA**

Elinkeinopolitiikka kaipaa tarkennusta

Keskustelu suomalaisen telakkateollisuuden tulevaisuudesta ryöpsähti liikkeelle hallituksen kieltäydyttyä antamasta korealaiselle STX-telakalle 50 miljoonan euron pääomalainaa. Päätös oli yksi syy siihen, että loistoristeilijätilaus meni STX:n Ranskan telakalle.

Vaikka elinkeinopolitiikka on hallituksessa kokoomuslaisen elinkeinoministerin Jan Vapaavuoren vastuulla, on laivatilauksen menettäminen kova paikka erityisesti valtiovarainministeri Jutta Urpilaisen johtamalle SDP:lle. Monien SDP:n kannattajien mielestä perinteinen teollisuus on jäänyt puolueessa liian vähälle huomiolle.

Urpilainen joutui selittelemään hallituksen linjaa keskiviikkona SDP:n puoluehallituksen kokouksessa. Urpilaisen mielestä valtio ei voi lähteä osakkaaksi STX:n telakkaan ja pelastamaan huonosti menestyvää yritystä.

Muun muassa AKT:n valtuuston varapuheenjohtaja Jape Lóven ihmettelee hallituksen linjaa: Jos kriisissä olevia yrityksiä ei kerran tueta, koskeeko se myös pankkeja? (HS 10.1.)

Elinkeinoministeri Vapaavuori kirjoitti blogissaan, ettei valtio tue kannattamatonta liiketoimintaa eikä ryhdy yrittäjäksi. Vapaavuoren mukaan kestävä kasvu ei voi perustua mihinkään muuhun kuin kannattaviin yksityisen sektorin työpaikkoihin. Hallitus voi olla hänen mielestään ainoastaan luomassa yrittäjä- ja yritysmyönteistä ilmapiiriä sekä suotuisaa liiketoimintaympäristöä.

Asia ei ole näin yksinkertainen. Valtion rooli yritystoiminnassa ja erityisesti sen luomisessa on ollut Suomessa perinteisesti erittäin vahva. Monet suuret teollisuusyritykset ovat syntyneet täysin valtion voimavaroin. Huolimatta siitä, että omistuksia on myyty paljon, on valtiolla edelleen suuri rooli monissa yrityksissä. Nämä yritykset kilpailevat yksityisten yritysten kanssa.

Esimerkiksi nykyisen Stora-Enson juuret juontavat siihen, kun valtio osti konkurssikypsän W. Gutzeit & Co -yhtiön sen norjalaisilta omistajilta vuonna 1918.

Valtio omistaa enemmistön muun muassa Altiasta, Finnairista, Itellasta, Kemijoki Oy:stä, Neste Oilista, Patriasta, Fortumista, Vaposta, Veikkauksesta ja VR:stä.

Valtion omistuksia hallitsevan Solidiumin salkusta löytyy omistuksia esimerkiksi Sonerasta yli 2,6 miljardia, Sammosta kaksi miljardia, Stora Ensosta ja Metsosta yli puoli miljardia. Valtio omistaa myös Ruukkia, Kemiraa, Elisaa, Outotecia, Tietoa ja Talvivaaraa.

Elinkeinoministeri Jan Vapaavuoren (kok.) mielestä valtio ei voi yrittää yrittäjän puolesta.

Jos päättäjät olisivat aikoinaan olleet Vapaavuoren linjoilla, olisi Suomen teollistaminen jäänyt toteutumatta. Vaikka pääomatilanne Suomessa on kehittynyt teollistamisen alkuvuosista, on yksityisten pääomien niukkuus edelleen ongelma.

Valtiovallan tehtävänä on tietenkin luoda yritystoiminnalle edellytyksiä. Miten tässä nykyaikana onnistutaan?

Hallitukselle on sadellut neuvoja. Esillä ovat olleet esimerkiksi työaikojen pidentäminen, eläkeiän nostaminen ja palkkojen leikkaus. Hallitus on keskittynyt tähän saakka menoleikkauksiin ja veronkorotuksiin.

Palkansaajajärjestöt SAK ja STTK esittelivät tiistaina yhteisen kasvupoliittisen ohjelmansa. Siinä tulevaisuuden kasvualoiksi nostetaan puhdas ruoka, metsät, kaivokset, arktiset olot sekä matkailu. Tiestön ylläpitoon järjestöt esittivät sadan miljoonan euron lisäystä.

Palkansaajajärjestöjen lista on lähes yhteneväinen MTK:n Vihreä kasvu maalta -ohjelman kanssa.

Palkansaajajärjestöjen ja MTK:n esitykset lähtevät siitä, että kasvua ei tule ilman aktiivisia panostuksia tulevaisuuden aloille. Nyt tarvitaankin samaa rohkeutta ja luovuutta kuin päättäjillä oli sata vuotta sitten.

Talouden saaminen uuteen nousuun ei tapahdu hetkessä, mutta siihen tarvitaan tuloksiin tähtäävää, ennakkoluulotonta elinkeinopolitiikkaa. Löytyykö hallitukselta tähän yksimielisyyttä ja rohkeutta?

Nyt tarvitaan rohkeutta ja luovuutta.

Metsän oudot päästöt

Ilmastopolitiikan tavoite on hillitä kasvihuonekaasujen, erityisesti hiilidioksidin pääsyä ilmakehään. Politiikan logiikan hahmottaminen ei silti aina ole helppoa.

Kasvavat metsät ovat hiilinieluja eli sitovat niitä hiilidioksidipäästöjä, joita muualla tuprutellaan. Suomessa metsät nielevät yli puolet koko maan ilmakehään päästämistä kasvihuonekaasuista.

Runsas vuosi sitten Durbanin ilmastokokous päätyi kuitenkin sopimukseen, jossa metsistä tuli hiilinielujen sijasta päästölähde. Jos metsää siirtyy muuhun käyttöön, nielu pienenee, mikä puolestaan lasketaan päästöjen lisäämiseksi.

Ongelma koskee tietysti vain niitä maita, joilla yleensä on vielä metsää jäljellä.

Suomelle tilanteen tekee epäreiluksi myös se, että metsien kasvu – ja samalla hiilensidonta – on vauhdittunut koko ajan, vaikka metsää on raivattu muun muassa peltojen ja rakennusten tarpeisiin. Ilmastosopu tunnistaa kuitenkin vain metsäpinta-alan, ei puuston kasvua.

Ilmastolakia valmisteleva hallitus miettii kuumeisesti keinoja kasvihuonekaasujen vähentämiseksi. Listalla ovat myös metsätalouden "päästöt" eli metsäkato.

Kun mittari on huono, myös tuloksen parantamiseen tähtäävät keinot muodostuvat usein huonoiksi. Nyt keinoiksi esitetään muun muassa metsien kunnostusojitusten ja hakkuiden rajoittamista sekä suojelun lisäämistä (MT 9.1.). Ne kaikki vähentävät metsien kasvua ja siten myös hiilensidontaa.

Ilmastoneuvottelujen lopputulos oli outo. Myös aiotuissa jatkotoimissa alkuperäinen tarkoitus tuntuu unohtuneen.

VIERASYLIÖ

Naisia ei tarvita ja naisia tarvittaisiin

Puolustusministeri Elisabeth Rehn avasi aikanaan sotaväen myös sotilaspukuisille naisille. Ensimmäiset "univormunaiset" osallistuivat rauhanturvatehtäviin parikymmentä vuotta sitten.

Kotimaassa naisia on tietenkin ollut puolustusvoimien palveluksessa useita tuhansia, mutta varsinaisiin sotilasvirkoihin naiset päästettiin meillä myöhemmin kuin muualla.

Puolustusvoimauudistus on teettänyt töitä sotilaille. Jotkut ovat käyttäneet jopa sanontoja, että töitä on tehty yötäpäivää. Ei vaikuta ihan uskottavalta, vaikka henkilöstöasioissa on varmaankin ollut kova puurtaminen.

Edellinen puolustusministeri käytti varuskuntauudistuksesta sanontaa, joka minun mieleeni jäi muodossa, että tehdään paremmin istuva puku, jotta muskelitkin näkyisivät.

Siinä vaiheessa ei puhuttu vielä mitään miehistä eikä naisista.

Kaikille naisille ei enää riitä töitä

Jos joillakin on kovasti töitä niin kaikille ei enää töitä riitä vuoden 2014 jälkeen. Helsingin Sanomat uutisoi viime lokakuun 4. päivä: "Armeijan potkut iskevät naisiin." Teksti oli ikävää luettavaa.

Uutisessa kerrottiin tiedotustilaisuudesta maanantaina 1. lokakuuta, jonka otsikko oli "Siviilien musta maanantai – Armeijan irtisanomiset kohdistuvat siviileihin. Sotilaat pääsevät yllättäen lähes säikähdyksellä."

Erityisen ikäväksi koin tuon myöhemmän uutisen, kun siinä kerrottiin siviilityöntekijälle annetusta kirjeestä, jota lehti siteerasi seuraavasti: "Arvoisa vastaanottaja. Puolustusvoimauudistuksen tässä vaiheessa sinulle ei valitettavasti löytynyt tehtävää Puolustusvoimien vuoden 2015 kokoonpanosta. Tämä tarkoittaa, että sinut on määritelty muutoksen kohteena olevaksi..."

Tätä hallintojohtamista täydensi vielä se, että kirjeessä ei ollut allekirjoittajaa. Sen kohdalla luki "Länsi-Suomen sotilaläänin henkilöstöosasto".

Tekstiä miettiessäni totesin, että Puolustusvoimat kirjoitetaan nyt isolla alkukirjaimella, mutta kirjeen vastaanottaja, "sinä", on niin alamainen, että voidaan käyttää pikkualkukirjainta.

Entisenä sotilasesimiehenä tunsin häpeää juttua lukiessani. Kyllä tällaisessa kirjeessä vastuullisen esimiehen pitää esiintyä omalla sotilasarvollaan ja nimellään.

Aikaisempia kokemuksia vastaavista leikkauksista

Palvelin runsaat 20 vuotta sitten esikuntapäällikkönä Satakunnan sotilaspiirin esikunnassa. Esikunta kuului niihin laitoksiin, jotka silloisessa uudistuksessa lakkautettiin.

Muistan hyvin miten voimakkaasti lakkauttamisasia, siihen liittyvine henkilöstön uudelleenkohdentamisineen vaikutti esikunnan naistyöntekijöihin.

Isänmaan puolustuksessa tarvitaan kaikkia kansalaisiamme.

Ei ollut helppoa olla vastuussa, mutta se onnistui kuitenkin. Porista Säkylään tai Niinisaloon siirretyt työntekijät pääsivät kohtuullisesti kiinni uusiin töihin ja uusiin organisaatioihin.

Toivottavasti nyt edessä olevan parin vuoden siirtymäajalla saadaan rikkirevityt asiat korjattua ja voidaan palauttaa henkilöstölle työtyytyväisyys.

Suomalaista sotilasjohtamista on kehitetty. Sotiemme kokemukset on koitettu ottaa opiksi. Samalla on opetettu ja harjoiteltu johtamista uutta tekniikkaa hyväksi käyttäen. Ihmistä ei unohdettu sodassa ja ihmistä ei saa unohtaa nyt rauhan aikana.

Esimiehen pitää kuunnella ja keskustella. Esimiehen pitää sitten kun valmistelut on tehty, tehdä päätökset ja myös julkistaa ne. Sen jälkeen pitää edelleen kantaa vastuu tehdyistä päätöksistä.

Eli esimiehille riittää töitä, mutta kyllä niitä johdettaviakin tarvitaan. Muutoin jäävät monet työt tekemättä.

Puolustusvoimauudistus ei ole yksinkertainen

Toisaalta ei nyt käynnissä oleva organisaatioiden uudelleenjärjestely ole kuitenkaan ensimmäinen meidän sotaväessämme. Ylimmissä komentajatehtävissä toimivat upseerit ehtivät ennen eläköitymistään kokea varmasti kaksi tai kolmekin reformia.

Kaikki puolustusvoimissa vuosikymmeniä palvelevat saavat varmasti kokea ainakin yhden uudistuksen joka vaikuttaa lähes kaikkiin, sekä sotilaisiin että siviileihin.

Puolustusvoimauudistuksessa säästetään ja myös kulutetaan määrärahoja. Vanha viisaus on se, että rahaa kyllä saadaan, jos sitä todella tarvitaan. Henkilöstön osalta asia ei ole ollenkaan yhtä yksinkertainen. Puolustusvoimilla pitää olla hyvä brändi niin, että henkilöstön rekrytointi onnistuu myös tulevaisuudessa.

Muiden virheitä ei saa toistaa

Kaisa-Maria Peltokorpi ja Saara Jantunen kirjoittavat Helsingin Sanomissa 20. lokakuuta otsikolla "Sotilaan rooli on Suomessa liian kapea."

Kirjoittajat kritisoivat sitä, että Suomessa ei ole kiinnitetty huomiota Puolustusvoimien henkilöstön rekrytoinnissa naisten määrän kasvattamiseen. Samat kirjoittajat arvioivat, että naisten rooli korostuu kriisinhallinnassa.

Lainaan kirjoituksesta vielä seuraavan virkkeen: "Sukupuolikysymyksistä kinaamisen sijasta tulisi pohtia, mitä yhteiskunta voi saada niiltä, jotka osallistuvat maanpuolustustyöhön omasta tahdostaan."

Eli naisia tarvitaan ja naiset ovat siihen myös valmiit. Kaksi muuta tutkijaa kirjoitti HS:ssa myöhemmin eli marraskuun 2. päivänä samalla Vieraskynäpalstalla otsikolla "Tasa-arvo uhkaa väistyä Puolustusvoimissa".

Minna Leinonen ja Teemu Tallberg toteavat artikkelissaan, että "Meneillään olevassa puolustusvoimauudistuksessa irtisanomiset kohdistuvat erityisesti siviilitehtävissä palveleviin naisiin. Uudistus jatkaa kehityskulkua, jossa Puolustusvoimat kutistuu, miehistyy ja militarisoituu, mikäli tasa-arvonäkökohdat jäävät taka-alalle."

Puolustusvoimien henkilöstöpolitiikasta, erityisesti nyt puolustusvoimauudistuksen yhteydessä esitetään kritiikkiä.

Osa kritiikistä on aiheetonta. Sodan ajan puolustusvoimat tarvitsevat hyvin koulutetun henkilöstön ja moniin tehtäviin ei ole tarjolla koulutettuja naisia.

Rauhan ajan puolustusvoimien osalta kritiikki on aiheellista. Naisia todella tarvitaan ja sitä ei aina tarvitse perustella edes tasa-arvonäkemyksellä. Meillä ei saa tehdä samoja virheitä, joita on tehty joissakin naapurimaissa.

Isänmaan puolustuksessa tarvitaan kaikkia kansalaisiamme.

LAURI VÄÄTTÄNEN

Kirjoittaja on yleisesikuntaupseeri everstiluutnantti evp, joka seuraa aktiivisesti maanpuolustusta ja turvallisuuspolitiikkaa.

PÄIVÄN KUVA

HENRIK SCHÄFER

Kohti pidempiä päiviä

Ellei kuu valaise hankea, hämärä hiipii Pohjois-Karjalan Patvinsuolla retkeilijän ympärille kolmen maissa. Valoisa aika on kuitenkin jo 40 minuuttia pidempi kuin talvipäivänseisauksen aikaan.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: SARI PENTTINEN

Ryssittely on avointa ja hyväksyttyä

Suurin osa suomalaisista lienee huomannut kahden viime viikon aikana, että maassa on paljon venäläisiä matkailijoita. Jos ei muuten, niin ainakin seuraamalla tiedotusvälineitä.

Keskeisiä teemoja ovat olleet, mitä venäläiset ostavat, missä päin Suomea heitä on erityisen paljon, viihtyvätkö he ja mitä he lomallaan tekevät.

Savon Sanomat teki jutun autoista, joilla venäläiset Kuopion seudulla ajelivat. Mitä merkkejä onnistuttiin bongaamaan ja miten kalliita nämä bongatut automerkit keskimäärin ovat? Bongailun lisäksi juttu sisälsi tietoa venäläisten tavasta tankata autonsa. Jutun mukaan he tankkaavat tankin täyteen toisin kuin suomalaiset yleensä.

Eihän kukaan aikuinen 2000-luvulla tosissaan tällaista juttua ole kirjoittanut, eihän? Juttua, joka alleviivaa Suomen olevan muusta maailmasta eristäytynyt vieraisiin kulttuureihin oudoksuen suhtautuva, naapurikateudussa piehtaroiva kansa.

Venäläiset matkailijat ovat itärajan tuntumasta tarkastellen kaksipiippuinen juttu. On porukka, joka on sitä mieltä, että itärajan yli Suomeen ei pitäisi olla ollenkaan pääsyä. Suomesta Venäjälle on toki hyvä päästä ostamaan edullista polttoainetta.

Osan mielestä itärajan yli Suomeen ei pitäisi olla ollenkaan pääsyä.

sari.penttinen@maaseuduntulevaisuus.fi

On porukka, joka juuri ja juuri pystyy myöntämään, että venäläisten käyttämät eurot ovat tuiki tarpeen itärajan tuntuman maakuntien yrittäjille. Aina toki olisi parempi, jos rahat vaihtaisivat omistajaa niin, että tämän porukan ei tarvitsisi häiriintyä venäläisistä, jotka ovat erinäisten tekstaripalstojen mukaan töniviä, etuilevia ja rahoillaan leveileviä.

Rasismi lienee aihe, joka on ollut kaikkien huulilla venäläisten lisäksi viime viikkoina. Kävin ennen joulua paikallisessa kalaa, kalajalosteita ja alueen tuottajien tuotteita myyvässä liikkeessä.

Minua ennen liikkeessä asioi venäläinen pariskunta suomalaisen tuttavansa kanssa. He poistuivat liikkeestä maksettuaan ostokset, ja minä pääsin tiskille.

Lähes samanaikaisesti, kun sain ostokset maksettua ja olin lähdössä, tuli liikkeeseen iäkkäämpi nainen. Hänen ensimmäinen lauseensa liikkeen myyjälle oli "russakoille ruokaa". Nainen oli siis ilmeisesti ehtinyt näkemään pihalla olleen Venäjän rekisterikilvissä olleen auton. Olikohan hän huomannut myös liikkeen omat venäjänkieliset kyltit? Niiden ideana on kai kertoa, että venäläiset asiakkaat ovat tervetulleita.

Historian painolasti on verinen ja raskas. Silti olen yllättynyt siitä, miten avointa ja hyväksyttyä venäläisten ryssittely itärajan tuntumassa on. Minä olen elänyt tähän asti pisimmän jakson elämästäni lännessä, yhdessä suomenruotsalaisten kanssa.

No, se selittääkin paljon, saattaisi joku idästä tokaista, sillä täällä ruotsin kieli ei ole häävissä huudossa. Mikä teille tai oikeammin kai meille täällä sitten kelpaa?

Oma äidinäitini oli Karjalan evakko, joka joutui aikanaan jättämään Viipurin. Hänellä ei ollut mitään kaunista sanottavaa venäläisistä. Mutta ei hänen perintönään lapsille tai lapsenlapsille siirtynyt tapaa vihata tai vähätellä venäläisiä, sen paremmin kuin muitakaan kansallisuuksia, saati sitten erilaisuutta ylipäätään.

LEHTIKATSAUS

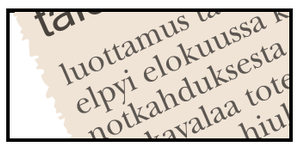

Laman oppi muistettava

Lapin Kansa kirjoittaa nuorten aikuisten ongelmista.

"Joku talousviisaista on laskenut, että yksi syrjäytynyt nuori maksaa yhteiskunnalle 1,2 miljoonaa euroa.

Nuorelle itselleen hinta on vieläkin kovempi. Pelissä on koko elämä.

Puheiden aika on ohi. Teoilla on jo kiire.

Parinkymmenen vuoden takaisesta lamasta on korkein aika ottaa opiksi. Sama ei saa toistua, sillä ikääntyvällä ja velkaantuvalla Suomella ei ole siihen yksinkertaisesti varaa.

Vai onko sittenkin?

THL:n tutkimuksen mukaan kahdessa päiväkodissa kolmesta on liian suuret ryhmäkoot. Oppilaiden luokkakohtainen määrä kasvaa joka toisessa koulussa. Lapsiperheiden kotipalvelut ovat käytännössä kadonneet, eikä muunkaanlaisen avun saaminen ole ainakaan helpottunut.

Tämä kaikki näkyy muun muassa huostaanotettujen ja häiriökäyttäytyvien lasten määrässä.

Omituisinta asiassa on se, että kaikki tuntuvat tietävän sen, missä mättää ja miten kierre saataisiin poikki."

Suomalainen Tanskan wursti?

Vesa Kärkkäinen suhtautuu epäillen **Savon Sanomissa** Atrian päätökseen siirtää kestomakkaroiden valmistus Kuopiosta Tanskan Horsensiin.

"Säästöä syntyy 300 000 euroa vuodessa.

Summa on iso, kun sitä vertaa esimerkiksi lihanleikkaajan palkkaan. Sen sijaan summa on kovin pieni, kun huomaa, miten säästö saastuttaa Atrian kotimaisuusbrändin.

Atria Suomen toimitusjohtaja Mika Ala-Fossi yritti selittää joulun alla (SS 21.12.), että Horsensin tehtaalta Suomeen tulevan makkaran liharaaka-aine on suomalaista, koska se on konsernin brändilupaus.

Kuka uskoo, että 25 maahan meetvursteja tekevä yksikkö huolehtii suomalaisen liharaaka-aineen Suomeen meneviin meetvursteihin?"

Koulutusta tarpeeseen

Kaleva moittii hallitusta ammatillisen koulutuksen aloituspaikkojen leikkaamisesta.

"Suomessa on jo pitkään vallinnut koulutuksen ja työelämän tarpeiden välinen epäsuhta. Yritysmaailma valittaa, ettei se saa oppilaitoksista osaavaa työvoimaa samaan aikaan kun nuoria koulutetaan aloille, joilla työvoimasta ei ole kysyntää. Tähän epäsuhtaan pitää kyetä puuttumaan, muuten pohja koulutukselta putoaa.